

IUS CIVILE
VIGILANTIBUS
SCRIPTUM EST

KSIĘGA JUBILEUSZOWA
PROFESORA
ADAMA OLEJNICZAKA

Ius civile vigilantibus scriptum est
Księga jubileuszowa Profesora Adama Olejniczaka

Redaktorzy naukowi:

prof. dr hab. Joanna Haberko
dr hab. Jarosław Grykiel, prof. UAM
dr hab. Krzysztof Mulański, prof. UAM

Recenzja naukowa:

dr hab. Krzysztof Wesolowski, prof. US
dr hab. Rafał Blicharz, prof. UŚ

Wydawca: Joanna Ziemiecka

© Wydawnictwo C.H.Beck 2022
Wydawnictwo C.H.Beck Sp. z o.o.
ul. Bonifraterska 17, 00-203 Warszawa

Skład i łamanie: TimPrint, Warszawa
Druk i oprawa: *Elpil, Siedlce*

ISBN 978-83-8235-893-3

Spis treści

Wykaz skrótów	XIII
Zyciorys Profesora <i>Adama Olejniczaka</i>	XXXVII
Wykaz publikacji Jubilata	XLIII
<i>Marek Andrzejewski</i>	
O prawie pisanym dla niestaranych – cywilistyczne konteksty ewolucji prawa pomocy społecznej	1
<i>Tomasz P. Antoszek</i>	
Zastosowanie koncepcji <i>culpa in contrahendo</i> w postępowaniu mediacyjnym	9
<i>Ewa Bagińska</i>	
Kilka uwag o winie w nadzorze i winie w wychowaniu	19
<i>Miroslaw Bączyk</i>	
Wpływ umowy o udzielenia gwarancji bankowej i ubezpieczeniowej w praktyce kontraktowej	29
<i>Kinga Bączyk-Rozwadowska</i>	
Należyta staranność podmiotów udzielających świadczeń z zakresu prokreacji wspomaganą medycznie	41
<i>Adam Bieranowski</i>	
Małżeńska wspólność łączna prawa dożywocia	55
<i>Leszek Bosek</i>	
Aktualne zagadnienia sporne w międzynarodowym arbitrażu inwestycyjnym – uwagi na tle wyroku TSUE z 6.3.2018 r., C-284/16, <i>Achmea</i>	65
<i>Adam Brzozowski</i>	
O potrzebie szczególnego uregulowania wpływu zmiany okoliczności na umowę zawartą w lokalu użytkowego przeznaczonego na cele gospodarcze	75
<i>Elżbieta Anna Dadańska</i>	
Wpływ umowy dobrej wiary w stosunkach praworzeczowych – uwagi na tle art. 169 KC	85
<i>Grzegorz Dajczak</i>	
Wpływ umowy <i>vigilantibus scripsum est</i> – premiowanie aktywności czy zwalczanie staranności uprawnionych?	95
<i>Maciej Dróżdż</i>	
Wpływ umowy staranności a odpowiedzialność deliktowa sportowca za szkody sportowe	105
	VII

MIROSLAW BACZYK

PROF. DR HAB., UNIWERSYTET MIKOŁAJA KOPERNIKA W TORUNIU

Umowa o udzielenia gwarancji bankowej i ubezpieczeniowej w praktyce kontraktowej

1. Zasadnicze modele układu stosunków umownych przed zawarciem umowy gwarancji

Udzielenie gwarancji bankowej (art. 80–87 PrBank) i ubezpieczeniowej (art. 4 ust. 8 DziałUbezpReasU) z reguły poprzedza „**umowa o udzielenie gwarancji**” („umowa zlecenia gwarancji”), zawarta między zlecającym (dłużnikiem w tzw. stosunku podstawowym) i przyszłym gwarantem (bankiem i ubezpieczycielem)¹. Zawarcie tej umowy inicjuje zwykle dłużnik, zlecającym może być jednak także osoba trzecia, co w profesjonalnym obrocie zdarza się raczej rzadko². Wzorce umowne banków i ubezpieczycieli (art. 384 KC) szerszej regulują ten pierwszy („triangularny”) wariant sekwencji stosunków umownych, dlatego w opracowaniu poddano analizie „umowę o udzielenie gwarancji” (uug) w ramach takiego właśnie modelu tworzenia zobowiązania gwarancyjnego. Ma on swoje sprawdzone jurystycznie i gospodarczo uzasadnienie, wyrażające się m.in. w zasadniczych funkcjach zlecenia. Takie względy zdają się podważać trafność prezentowanego niekiedy stanowiska o możliwości udzielenia gwarancji także „na zlecenie wierzyciela” (przyszłego beneficjenta). Wprawdzie art. 80 PrBank nie wyklucza takiej konfiguracji podmiotowej, ale u jej podstaw musiałyby zapewne leżeć jakiejś wyraźnej natury gospodarczej, a przede wszystkim potrzeba skomponowania prawnego mechanizmu zwrotu wypłaconej beneficjentowi sumy gwarancyjnej (np. przy wykorzystaniu ustanowionych zabezpieczeń). Nietrafne jest bowiem ogólne twierdzenie, że płacący gwarant nabywa zawsze po zapłacie takiej sumy roszczenie subrogacyjne *ex lege* wobec dłużnika w stosunku podstawowym na podstawie art. 518 § 1 pkt 1 KC)³.

¹ Zob. szerzej B. Andrzejuk, *I. Heropolitańska*, Gwarancje poręczenia, awale i akredytywy standby, Warszawa 2000, s. 44 i n.; A. Koch, w: System PrPryw, t. 8, 2004, s. 483; L. Mazur, *Prawo bankowe. Komentarz*, Warszawa 2008, s. 481 i n.; ostatnio np. J.M. Kondek, w: *Prawo bankowe. Komentarz do przepisów cywilnoprawnych*, Warszawa 2020, s. 556 i n.

² *I. Heropolitańska*, *Prawne zabezpieczenia zapłaty wierzyciela*, Warszawa 2014, s. 167–168; L. Mazur, *Prawo bankowe*, s. 482.

³ Zob. odmiennie i nieprzekonująco np. P. Cichulski, *Gwarancja bankowa na zlecenie beneficjenta*, <https://pl.linkedin.com>; bez autora, *Gwarancje bankowe udzielane na zlecenie wierzyciela*, <https://taxfin.pl> (dostęp: 6.10.2021 r.).

ści obciąża także zleceniodawcę³². Chodzi tu o klauzule gwarancyjne nawiązujące do konstrukcji art. 391 KC. Po czwarte, w razie powierzenia wykonania zlecenia innemu bankowi „na rachunek i ryzyko zleceniodawcy” powierzający (bank-zleceniodawca) nie ponosi odpowiedzialności w razie niewykonania zlecenia przez zastępcę, nawet gdyby wybór nastąpił z inicjatywy banku-zleceniobiorcy³³. Po piąte, banki zwalniają się z odpowiedzialności w sferze przekazywania wzajemnych informacji (wiadomości, listów, dokumentów) za skutki ich opóźnienia, zagubienia, zniekształcenia, pomyłek w tekstach komunikatów SWIFT, błędnych tłumaczeń, jeżeli przyczyny tych zdarzeń nie obciążają banku.

³² Por. np. pkt 6 Regulaminu udzielania gwarancji bankowych i otwierania akredytyw Banku Citi Handlowy z 2018 r., www.citihandlowy.pl (dostęp: 6.10.2021 r.) pkt 2.22 Regulaminu udostępniania i obsługi produktów *made finance* w internetowym systemie obsługi klienta mBanku S.A. z 2018 r. (chodzi o prowizje banków pośredniczących), www.mbank.pl (dostęp: 6.10.2021 r.).

³³ Por. pkt XV Regulaminu udzielania gwarancji bankowych w Alior Banku S.A. z 2018 r., www.aliorbank.pl (dostęp: 6.10.2021 r.).

IUS CIVILE
VIGILANTIBUS
SCRIPTUM EST

KSIĘGA JUBILEUSZOWA
PROFESORA
ADAMA OLEJNICZAKA

